

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quâ tractatur de Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, ac Sacrificio
Missæ, ...

Bosco, Jean a

Lovanii, 1667

Concl. III. Non est improbable, accidentia in Eucharistia existere sine
potentiori Dei influxu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73377)

contra naturam additur accidenti : si secundum, ipsemet postulat inesse subjecto, nec sine illo existere poterit potius, imò minus, quam accidens cui ponitur superaddi. Hinc Scotus 4. dist. 12. q. 6. n. 14. *Quantitas separata non habet aliquem modum positivum substantie, sed tantum negativum, istum scilicet, non inesse actu, subjecto.*

Dices; saltem necessarius erit potentior sive sublimior Dei concursus, quo extra subjectum conserventur. Respondeo :

CONCLUSIO III.

Non est improbabile, accidentia in Eucharistia existere sine potentiori Dei influxu.

Uxor in hanc sententiam, que est minus communis, quia est eadem existentia & essentia rei extra subjectum, & in subjecto: ergo non requiritur potentior influxus, ut producat accidentis extra subjectum, quam in subjecto: imò potius maior videtur necessaria potentia, ut producat in subjecto. Quid miraris? Tunc etenim produci etiam debet unio formæ ad subjectum, que non causatur extra subjectum: igitur potentia magis extensa in uno casu, quam in alio.

Impediat itaque Deus productionem unionis, & concurrat ad productionem solius formæ, que est ratio asserendi aliam esse actionem in subjecto, & extra? Si non est alia actio, ad quid potentior influxus? Quod autem sit eadem actio, probatur; quia habet eundem terminum.

Et dato quod impresentiarum esset actio distincta, quoniam prius accidentia illa conservabantur à causa secunda, jam autem à sola causa prima; equidem adhuc non sequitur, influxum solius causæ primæ esse perfectiorem, quam antea erat influxus causæ primæ & causæ secundæ simul, quod solum negat Conclusio.

Contra; jam est creatio, ubi antea solum erat educatio: ergo influxus perfectior, cum creatio in perfectione superet educationem, utpote soli causæ primæ propria.

Resp. in hoc tantum creationem distingui ab educatione, quod educatio semper sit duplex actio, una productiva formæ, altera ejusdem formæ unitiva; creatio autem ut plurimum unica & simplex. Impediat ergo Deus actionem unitivam; & dico productionem formæ non distingui ab ejusdem creatione. Et verò quomodo impedit? An per potentiosem influxum? Nequaquam, sed per suspensionem decreti, quo voluit non produci accidentis, nisi simul uniretur subjecto.

Hoc est illud decretum, propter quod actio creativa dicitur propria Deo, & productio accidentis extra subjectum vocatur supernaturalis, non in substantia, sed in modo: quia videlicet omne accidens ex voluntate extrinseca Dei exigit produci cum unione ad subjectum: ita ut illa inherencia actualis sit quasi passio naturalis consequens naturam accidentis; non quali subjectum exerceat aliquam causalitatem proprie dictam respectu formæ inherentiis, quam Deus debeat supplere; sed quoniam Deus non decrevit concurrere cum causa secunda ad productionem ejus extra subjectum.

Dices: ergo posset per vires naturæ, sectio extrinseca Dei decreto, poni extra subjectum, & tam facile, quam in illo; adeoque non aliud interveniret miraculum, quam quædam suspensio decreti extrinseca, quo ordinavit Deus non concurrere ad positionem talium formarum extra subjectum; quod omnino falsum apparet. Quis enim dicit, accidens non magis pendere naturæ suæ à substantia, quam animam rationalem à corpore, aut partem integram à toto?

Respondeo; nemo sanæ mentis id dixerit: Responsum videmus enim quotidie ante oculos nostros solis viribus naturæ animam rationalem separari à corpore, & partem integram substantiæ separari à tota substantia. Quare? Quia Deus sic voluit.

Numquid etiam experientia quotidiana docet, solis viribus naturæ accidens produci extra subjectum? Absit. Ergo naturæ suæ magis dependet à substantia, quam anima rationalis à corpore: quia enim accidens talis naturæ est, id est, ens apertum natum inherere subjecto, ideo voluit Deus, ut communiter extra subjectum non produceretur; & per consequens ut unio accidentis esset proprietas ejus, naturaliter inseparabilis: quod omnino falsum apparet in unione animæ rationalis cum corpore, & partis integralis cum toto.

Sed contra, instant Adversarii; inclinatio lapidis est ferri deorsum, inclinatio aquæ esse frigidam, & tamen Indies viribus naturæ lapis fertur sursum, & aqua calefit: cur ergo Deus ita vires naturæ restrinxisset, ut nunquam permitterentur producere accidentis extra subjectum, quod tamen ex se cum concursu ordinario possent?

Resp. Equis indicavit vobis, vires naturæ nunquam producere accidentis extra subjectum? Expectate modicum, & videbitis. Sed est numquam producant; stat pro ratione voluntas divina, que inherentiæ actuali, tamquam conditioni, voluit alligare potentiam naturalem in productione accidentium; noluit autem alligare inclinationi naturali subjecti.

Cæterum, Quis cognovit sensum Domini? Aut quis consiliarius eius fuit? Rom. 11. v. 34. *Iuxta Rom. 11. voluntatem enim suam facit tam in virtutibus eorum, quam*

secundum Doctorem Subilem.

37. Nequidem intervenit potentior Dei influxus.

edm non sit alia actio.

Et dato quod esset alia, equidem non requiritur potentior influxus.

32. Objectio.

Solvitur.

Distinctio creationis ab educatione.

CONCLUSIO IV.

Accidentia panis & vini possunt in Sacramento exercere eadem operationes tam reales, quam intentionales, quas poterant exercere, dum erant in subiecto.

Am docet Scotus 4. dist. 12. quest. 3. nu. 17. sub his verbis: Tertia conclusio sit de illis duabus actionibus in sensum & intellectum quoad intentionalem, & in contrarium, quoad realem, & sit haec: Accidens separatum, saltem eo modo, quo qualitas terrene speciei est hic separata, scilicet sine substantia, potest esse principium utriusque actionis, eo modo quo prius, & hoc quantum est ex se.

Actionem intentionalem vocat, quae ordinatur ad actum intendendi, sive ad cognitionem: ut actio, qua qualitates sensibiles producunt sui speciem in medio & organo; item qua obiectum producit speciem intelligibilem in intellectu. Actio realis est, qua produciunt res, quae ut sic non ordinatur ad cognitionem; v. g. qua calor producit calorem.

Probat autem Conclusio ex Doctore supra hoc argumento: Cuiuscumque actionis aliqua forma est totale principium activum, illa si esset per se sub modo convenienti ad agendum, posset esse principium eiusdem actionis: sed qualitas est principium & totale, & formale utriusque actionis predictae: quando autem est separata a substantia, est tamen in quantitate, sive habens extensionem, sicut ante separationem a substantia, ideo manet sub modo convenienti ad agendum, qui est modus extensivus; ergo &c. Maior patet, quia totalis principio posito, & sub ratione, sub qua natum est esse principium, potest principiari illud, cuius ponitur principium.

Minorem probat duplici via; Primò: Quia nihil aufertur isti forme per hoc, quod per se est sine subiecto; illud enim non facit cum ipsa, nisi unum per accidens; sed per se principium agendi in uno ordine est per se unum: ergo ablatio illius subiecti nihil aufert de per se principio agendi.

Secunda probatio est haec: Illa forma est principium actionis, quae est tale principium assimilandi sibi passum, non tantum realiter, ut in actione reali, quae est in contrarium, sed in actione intentionali, quae est in sensum. De prima patet, quia terminus formalis simpliciter est similis forma

D d a s c i.

37. Accidentia separata exercent eadem operationes tam reales quam intentionales Scotus.

Quid sit actio intentionalis & realis

38. Probat Conclusio ex Scoto.

Qualitas est principium totale & formale utriusque actionis.

& nihil aufertur illi qualitati per hoc, quod sit sine subiecto.

quàm in habitatoribus terra: & non est, qui respicit manus eius, & dicat ei: Quare fecisti? Daniel. 4. v. 32. Sanè nisi ignis viribus naturæ aquam calefaceret, & sic de aliis, ubi naturalis generatio & corruptio? Ut autem producat accidentia extra subiectum, quae necessitas? Nulla planè, nisi in presenti mysterio, de quo latius Conclusionem sequenti.

Quæ cum ita sint, neutiquam agnoscimus causalitatem propriè dictam materiæ respectu formæ, & è converso formæ respectu materiæ; sed asseveranter dicimus, eadem realiter actione Deum posse conservare formam sine materia, quæ antè illam conservabat in materia; & similiter eadem realiter actione conservare materiam sine omni forma, quæ antè illam conservabat unitam formæ.

Ratio in promptu est: quia non sunt multiplicandæ actiones sine necessitate; quæ autem hic necessitas? Siquidem per separationem illam, sive separatam existentiam, non accedit materiæ aut formæ novus aliquis modus positivus, neque suppleri debet aliqua causalitas; sed abundè sufficit continuari actionem agentis alicujus, quod non dependet in operando à physicis rerum conditionibus, quale agens indubiè est Deus.

Dixi, eadem realiter actione: quia fortè est formaliter diversa; prius namque dicebat ordinem ad unionem, ut conditionem physicam & naturalem; nunc autem non dicit talem ordinem.

Itaque quod censeatur miraculum conservatio accidentium in Eucharistia extra subiectum, non est ex parte actionis, quasi illa sit supernaturalis ex se; sed ex parte modi connaturalis existendi ipsius accidentis: est enim præter naturam accidentis, esse, & non in esse, non quia subiectum exercent aliquam veram in ipsum causalitatem; sed quia est conditio physica & naturalis, sine qua de lege ordinaria non potest habere esse ab agente naturali. Enimverò causalitatem materiæ propriè dictam, quomodo Deus potest supplere?

Respondent Adversarii; non subiectivè, sed effectivè, ut Conclusionem præcedenti explicavimus: etenim conditiones subiecti reddunt actionem agentis faciliorem; ut diaphanitas reddit faciliorem productionem luminis, quam opacitas; pulvis tormentarii faciliorem productionem ignis; & sic de aliis.

Contra; ideo in opaco difficilius produciuntur lumen, & in ligno introduciuntur forma ignis, quia agens naturale invenit positivum impedimentum in illis subiectis: hic autem cum, ut supponitur, nullum sit subiectum, cur accidens difficilius conservabitur? Atque adeò cur indigebit potentiori concursu conservativo? Sed ad alia properemus, ad actiones videlicet, & passionem huiusmodi accidentium, de quibus sic statuo.